

Paweł Banduła

**IV MIĘDZYNARODOWY KONGRES RUCHU
«EUROPA CHRISTI – MUNDUS CHRISTI»
„WARTOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKIE PODSTAWĄ
ŁADU MIĘDZYNARODOWEGO”.
SESJA „ŚW. JAN PAWEŁ II PAPIEŻ TYSIĄCLECIA
– PATRON EUROPY I DOKTOR KOŚCIOŁA”
POŁĄCZONA Z WRĘCZENIEM NAGRODY IM. STEFANA
KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO PRYMASA TYSIĄCLECIA**

Dnia 15 października 2020 r., w wigilię 42 rocznicy wyboru Karola Kardynała Wojtyły na urząd Biskupa Rzymu, w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się sesja zatytułowana „Św. Jan Paweł II Papież Tysiąclecia – Patron Europy i Doktor Kościoła” w ramach IV Międzynarodowego Kongresu Ruchu «Europa Christi – Mundus Christi» pt. „Wartości chrześcijańskie podstawą ładu międzynarodowego”. Sesja lubelska połączona była z wręczeniem *Nagrody im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia* Jego Eminencji Kard. Gerhardowi Ludwigowi Müllerowi.

Patronat honorowy nad tym wydarzeniem objęli: J.E. kard. Stanisław Dziwisz, wieloletni osobisty sekretarz papieża Jana Pawła II, arcybiskup senior Archidiecezji Krakowskiej oraz J.E. abp Stanisław Gądecki, Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, Metropolita Poznański. W skład Komitetu honorowego weszli: Zbigniew Ziobro – Minister Sprawiedliwości, ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski – Rektor KUL i ks. dr hab. Waldemar Ciso, prof. UKSW, Dyrektor Sekcji Polskiej PKWP. Organizatorami sesji lubelskiej Kongresu byli: Fundacja „Myśląc Ojczyzna”, Katedra Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL oraz Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Otwarcia konferencji dokonał: ks. prof. dr hab. Mirosław Sitarz, przewodniczący SAWP KUL. Profesor powitał Gości przybyłych nie tylko z Polski, ale także z Republiki Czeskiej, Niemiec i Hiszpanii. Podziękował Tygodnikowi Katolickiemu „Niedziela” i TVP3 Lublin za objęcie wydarzenia naukowego patronatem medialnym, natomiast Amicus Media – za transmisję online.

Ks. prof. M. Kalinowski przywitał wszystkich uczestników oraz przypomniał, że cywilizacja europejska została zbudowana na fundamentach cywilizacji chrześcijańskiej. Dzisiejszy świat czasami zaczyna specjalnie te wartości podważać, a nawet negować – podkreślił. Dlatego trzeba ukazywać wartości niezmiennie i fundamentalne. Rektor KUL zadedykował uczestnikom konferencji słowa św. Jana Pawła II: „Nie będzie jedności Europy, dopóki nie będzie ona wspólnotą Ducha”.

Wydarzenie naukowe składało się z dwóch części.

Części I przewodniczył prof. dr hab. Waldemar Bednaruk, wiceprzewodniczący SAWP KUL. Ks. prof. M. Sitarz odczytał dyplom przyznania przez Zarząd SAWP KUL *Nagrody im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia* kard. Gerhardowi L. Müllerowi. Statuetka wręczana jest za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz organizacyjne, mające na celu szerzenie zasad katolickich zgodnie z zasadą *Deo et Patriae*. Laudację wygłosił ks. prof. dr hab. Krzysztof Gózdź. Profesor podkreślił, że wręczenie *Nagrody* następuje „w przeddzień” beatyfikacji Sługi Bożego Stefana Kard. Wyszyńskiego, natomiast Laureat swoim zachowaniem przypomina Wielkiego Przywódcę Kościoła, jakim był Prymas Tysiąclecia. Cechami szczególnymi obydwu Kardynałów jest służba *Deo et Patriae*. Tak jak kard. Wyszyński wypowiedział *non possumus* władzy PRL, tak dzisiaj kard. Müller wypowiada *non possumus* świeckiej władzy lewicowo-liberalnej. Laureat ogłosił „manifest wiary”, przypomina o obowiązku kierowania wiernych drogą prowadzącą do zbawienia. Kard. Müller wyznacza trzy filary pojmowania wiary: 1) Bóg objawiony w Jezusie Chrystusie; 2) Kościół jako przedłużenie misji Jezusa Chrystusa, oraz 3) Człowiek wolny w przyjęciu lub odrzuceniu Boga w miłości. Bez wahania – zwrócił uwagę Laudator – można nazwać Laureata współczesnym Tomaszem Apostołem oraz współczesnym Tomaszem z Akwinu. Kardynał bowiem przestrzega przed wdarciem się ateizmu do Kościoła, odznacza się obroną przed zarzucaniem Kościołowi ho-

mofobii, zauważa niebezpieczeństwo współczesnej antropologii ateistycznej i przestrzega przed następującą sekularyzacją w Kościele. Laureat – podkreślił prof. K. Góźdź – reaguje na obecnie wznawiające się ataki na Polskę i mówi: „Polska należy do Europy, ale Europa składa się z wielu narodów i dlatego Unia Europejska powinna brać przykład z Polski, bo dzięki takim krajom jak Polska Unia Europejska się rozwija. Polska nie musi dać się pouczać politykom z Brukseli i Strasburga co oznacza demokrację i wolność. Polska powinna iść naprzód drogą wiary, a nie fałszywej ideologii [...]. Niech was prowadzi św. Jan Paweł II, bł. kard. Wyszyński, św. Maksymilian Kolbe, bł. ks. Jerzy Popiełuszko i wiele innych, a nie George Soros i inni zagraniczni sponsorzy”.

Następnie ks. prof. M. Sitarz oraz dr Agnieszka Romanko, sekretarz SAWP KUL, wręczyli Laureatowi statuetkę. Kard. Müller w skierowanym słowie podkreślił potrzebę odważnych pasterzy Kościoła, którzy będą bronić społeczeństwo tak, aby pociągali innych do Boga.

Na część II składała się konferencja naukowa, którą prowadził ks. prof. dr hab. Józef Krukowski, prezes Stowarzyszenia Kanonistów Polskich.

Referat pt. „Jan Paweł II ustawodawca Kościoła – wprowadzenie w problematykę” przedstawił ks. M. Sitarz. Prelegent podkreślił znaczenie pontyfikatu Biskupa Rzymu Jana Pawła II, który trwał 26 lat i 3 miesiące i był jednym z najdłuższych w dziejach Kościoła. Podczas tego pontyfikatu doszło do wielu zmian na płaszczyźnie prawnej. Profesor omówił pojęcie Kościoła powszechnego oraz kompetencje Biskupa Rzymu. Największym dokonaniem ustawodawczym Jana Pawła II jest kompleksowa reforma prawa kanonicznego zgodna z wytycznymi Soboru Watykańskiego II, przeprowadzona w latach 1970-1990. Efektem tej reformy są dwa Kodeksy Prawa Kanonicznego dla wiernych Kościoła łacińskiego i katolickich Kościołów wschodnich. Biskup Rzymu zreformował również sposób dochodzenia kanonicznego dotyczącego beatyfikacji i kanonizacji. Ogłosił też akty wykonawcze w tym przedmiocie, tj.: Normy Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych oraz Dekret generalny Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych na temat służb bożych. Podczas 198 ceremonii Jan Paweł II osobiście kanonizował 483 osoby, w tym 401 męczenników, oraz beatyfikował 1339 wiernych, w tym 1033 męczenników. Utworzył nowe instytucje, m.in. Papieską Radę ds. Rodziny, Papieską Radę ds. Kultury, Watykańskie Centrum Telewizyjne. Powołał Pa-

pieską Radę ds. Interpretacji Tekstów Prawnych. Ustanowił Apostolską Komisję Służby Zdrowia. Dokonał generalnej odnowy Kurii Rzymskiej. Papież Jan Paweł II wydał nowy regulamin legatów papieskich, a także nawiązał stosunki dyplomatyczne z wieloma państwami i innymi podmiotami prawa międzynarodowego. W czasie swojego pontyfikatu podpisał 76 konkordatów. Nadał prałaturze Opus Dei status prałatury personalnej. Uregulował kwestie duszpasterstwa wojskowego oraz ludzi morza. Promulgował normy stanowiące o wakacie Stolicy Apostolskiej i wyboru Biskupa Rzymu. Wydał normy dotyczące uniwersytetów, wydziałów katolickich i instytutów studiów wyższych. Zwołał oraz przeprowadził synod Diecezji Rzymskiej. Ogłosił nowe zasady zarządzania Państwem Watykańskim. Św. Jan Paweł II wydał 14 encyklik, 15 adhortacji apostolskich, 11 konstytucji apostolskich, 45 listów apostolskich, promulgował Katechizm Kościoła Katolickiego, mianował 241 kardynałów, zwołał 15 zgromadzeń synodów biskupów, erygował wiele diecezji i innych jednostek terytorialnych. Osiągnięcia Jana Pawła II potwierdzają, że Święty zasługuje, aby być Patronem Europy i Doktorem Kościoła.

Referat pt. „«Dignitas humana» i «bonum commune» jako fundament praw człowieka w nauczaniu Jana Pawła II” wygłosił prof. dr hab. Mirosław Sadowski (UWr). Prelegent podkreślił poszanowanie godności ludzkiej osoby i nienaruszalność praw człowieka. Zazaczył, że w XXI w. wszystkie ideologie odwołują się do praw człowieka, często wykorzystując je w sposób sobie wygodny. Jan Paweł II przypomniał, że ważne miejsce ma prawo do wolności religijnej i prawo do sumienia. Według Biskupa Rzymu wolność religijna jest czymś więcej niż prawem człowieka, a mianowicie prawem podstawowym, ponieważ godność każdej osoby ma swoje pierwotne źródło w relacji do Boga, na którego obraz i podobieństwo został stworzony człowiek. Jan Paweł II opowiadał się także za prawem człowieka do inicjatywy gospodarczej zaznaczając, że prawo to jest ważne nie tylko dla jednostki, ale również dla całej społeczności. Z tych względów państwo nie może podejmować działania do ograniczania inicjatywy gospodarczej. Biskup Rzymu uważał, że monteskiuszowski podział władzy w państwie najlepiej potrafi zabezpieczyć prawa człowieka. Posiadał doskonałą wiedzę na temat nieprzestrzegania praw człowieka w demokratycznych państwach. Dzieje się tak dlatego, że systemy demokratyczne zatraciły zdolność podejmowania decyzji zgodnych z dobrem wspólnym. Ekspansja kultury śmierci występująca

we współczesnym społeczeństwie, prowadzi do tego, że bardzo dużo ludzi podejmuje dramatyczne decyzje wymierzone przeciwko życiu w przekonaniu, że przestępstwa te należy rozumieć jako wyraz wolności osobistej w prawach człowieka. Wszystkie zaburzenia koncepcji życia wynikają z błędnej koncepcji osoby ludzkiej. Jan Paweł II podkreślał, że prawa człowieka są łamane w najważniejszych momentach dla życia człowieka, jakim są jego narodziny i śmierć. Zagrożenie praw człowieka tkwi w próbach podważenia tradycyjnej etyki. Sprawiedliwe prawo najlepiej chroni prawa człowieka. Jan Paweł II podkreślał, że życie ludzkie jest nienaruszalne. W Jego ocenie prawo do przerwania ciąży oraz eutanazja zezwalają na popełnianie zbrodni. Obowiązkiem chrześcijanina jest sprzeciw wobec takiego „prawa”. Kategoria ludzkiej godności stała się fundamentem praw człowieka.

Ostatni referat pt. „Ochrona życia w ustawodawstwie Jana Pawła II” przedłożył dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL. Prelegent zaznaczył, że wśród ocen na określenie pontyfikatu Jana Pawła II mówi się, że był „Papieżem praw człowieka, rodziny oraz życia”. Ochrona życia była najbliższa Jego sercu. W KPK/83 zawarty jest najbardziej stanowczy stosunek Kościoła do zamachów na życie ludzkie. Jan Paweł II bardzo często nawiązywał do swoich poprzedników, dlatego można zaobserwować ciągłość poglądów Stolicy Apostolskiej w kwestii ochrony życia. Ta ciągłość jest widoczna także dziś w nauczaniu Franciszka na temat kary śmierci. W XX w. dokonano najwięcej zamachów na życie ludzkie. Zmiany społeczne odzwierciedlały znaczące zmiany w prawie. Do osób niewierzących Jan Paweł II kierował argumenty, które odwoływały się do godności człowieka. Dlatego prawa człowieka powinny być respektowane. Dostrzegał kryzys kultury, ekspansję kultury śmierci oraz złego pojmowania wolności. Często odnosił się do problemu aborcji, eutanazji i kary śmierci. Ocena tych zamachów na życie była i jest zawsze stanowcza. Ustawy, które nie szanują praw człowieka w sumieniu nie obowiązują.

Następnie dr hab. Cezary Taracha, prof. KUL oraz dr Paulo de la Puente, zabrali głos na temat zjawiska ataku na krzyż w Europie, a szczególnie w Hiszpanii na Valle de los Caídos. Władze państwowe rozpoczęły proces, który nazwały „przetarciem kręgosłupa chrześcijańskiego”. W ostatnich miesiącach pojawił się pomysł, aby centrum chrześcijańskie, jakim jest Valle de los Caídos, przeformatować w antyfaszystowskie centrum pamięci. Chodzi o to,

żeby wyburzyć największy w Europie krzyż, ogromny monument na ponad 150 m wysokości, natomiast bazylikę poddać desakralizacji i odebrać Kościołowi. Prelegenci porównali ten hiszpański krzyż do sytuacji Polski w 1939 r. Odbyła się już ekshumacja gen. Francisco Franco. Obecnie kwestionuje się ustrój monarchii, próbując wrócić do republiki, wrócić do tego co było najgorsze w 1930 r., do wszystkich nieszczęść, które Hiszpanię spotkały w tym okresie. Dlatego też zadaniem wszystkich jest ochrona krzyża.

Zwieńczeniem wydarzenia naukowego była prezentacja 5-tomowej publikacji pt. „Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Tysiąclecia” przez jej Autora – prof. Petera Rainę, który przypomniał słowa, że nie byłoby Papieża Polaka, gdyby nie było kard. Wyszyńskiego. Prymas działał w duchu wychowania narodu w kulturze narodowej. Stał na czele Kościoła w Polsce, kiedy narodowi groziło zniszczenie. Narodu bronił przed całkowitym rozbięciem. Łagodził spór z władzą państwową PRL. W wydanej w Wydawnictwie Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego publikacji zawarte są wielkie zasługi Prymasa dla Kościoła i Ojczyzny. Profesor podkreślił, że połowę swojego życia poświęcił przygotowaniu tej publikacji. Ksiądz Prymas kochał Polskę, a wszystkie problemy rozwiązywał przed cudownym obrazem Matki Bożej Częstochowskiej.

Zamknięcia konferencji dokonał prof. M. Sitarz. Przewodniczący SAWP KUL złożył podziękowania członkom komitetu honorowego, naukowego oraz organizacyjnego. Zwrócił uwagę, że dziś zagrożeń jest wiele. Przestrzegając, że nie możemy czerpać ze śmietników myśli ludzkich i mówić, że to jest naukowe. Zarówno SAWP KUL, jak i każdy człowiek musi stać w obronie tego, co Boskie, co Polskie, co narodowe, co tworzyło prawdziwą kulturę. Musimy się jednoczyć wokół tych wartości, które otrzymaliśmy z domu rodzinnego. Na tych wartościach musimy budować przyszłość i przekazać następnym pokoleniom, pamiętając, że jedynym Panem jest Trójjedyny Bóg.

Information about Author: PAWEŁ BANDUŁA, J.C.L., Ph.D. student in the Department of Public and Constitutional Church Law, Faculty of Law, Canon Law and Administration, the John Paul II Catholic University of Lublin; ul. Ślaska 28h, 32-500 Chrzanów, Poland; e-mail: pawelbandula@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-6904-1340>